CATALÀ

QUADERNS INFORMATIUS

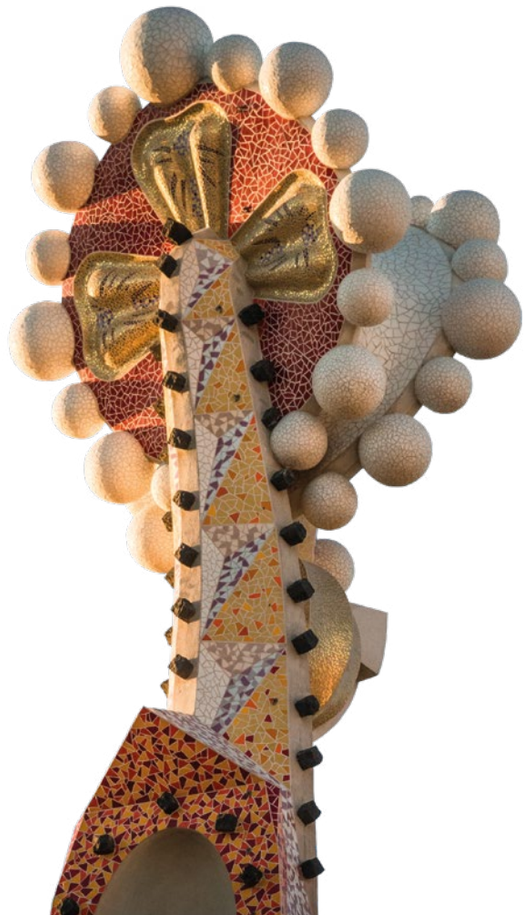
Basílica Sagrada Família

1

Basílica Sagrada Família

Sentit de la Sagrada Família

La Basílica és un gaudi de l'esperit, i tots els qui hi entren troben un sentit nou a la vida.

La creu irradia el missatge cristià arreu del món. Coronament d'un campanar.

La fe cristiana

El temple de la Sagrada Família és un resum en pedra de la fe cristiana. Si hi entra algú que és cristià, hi reconeixerà allò que creuen els cristians, i particularment els membres de l'Església catòlica. Si el qui hi entra professa una religió que no és la cristiana o no en professa cap, entendrà quins són els pilars bàsics del cristianisme. L'església o Basílica de la Sagrada Família explica els nuclis de la religió cristiana mitjançant una arquitectura carregada de simbolisme. Tota l'edificació, la part que està construïda i la part que està en fase de construcció, expressa la fe en un sol Déu, que és Pare, Fill i Esperit Sant.

La Basílica de la Sagrada Família explica els fonaments de la religió catòlica amb una arquitectura plena de simbolisme.

El misteri de la Trinitat

Quan la Sagrada Família estigui acabada, el visitant veurà unes lletres enormes damunt la façana principal, la que rep el nom de façana de la Glòria (al carrer de Mallorca). S'hi llegirà: *credo in unum deum* (crec en un sol Déu), Pare i creador de l'univers i de la humanitat; *in jesum christum* ([crec] en Jesucrist), el Fill de Déu, fet home com nosaltres, que en morir dona la vida pel món, ressuscita i viu per sempre; *in spiritum sanctum* ([crec] en l'Esperit Sant), que fa viure l'amor del Pare i del Fill i omple la Terra. Aquest és el resum de la fe de l'Església cristiana i catòlica, que era també la fe d'Antoni Gaudí, l'arquitecte que va dissenyar la Sagrada Família i que la va anar bastint fins a la mort. El misteri de la Trinitat (un sol Déu en tres persones) és la clau que fa comprendre la gran església que és la Sagrada Família, tant per dintre com per fora.

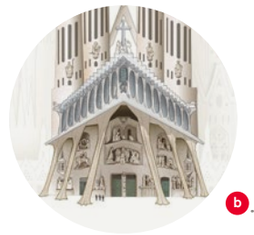
Al baldaquí hi ha al·lusions als elements de la comunió i cinquanta llànties que simbolitzen la Pentecosta.

L'arquitectura de la Sagrada Família

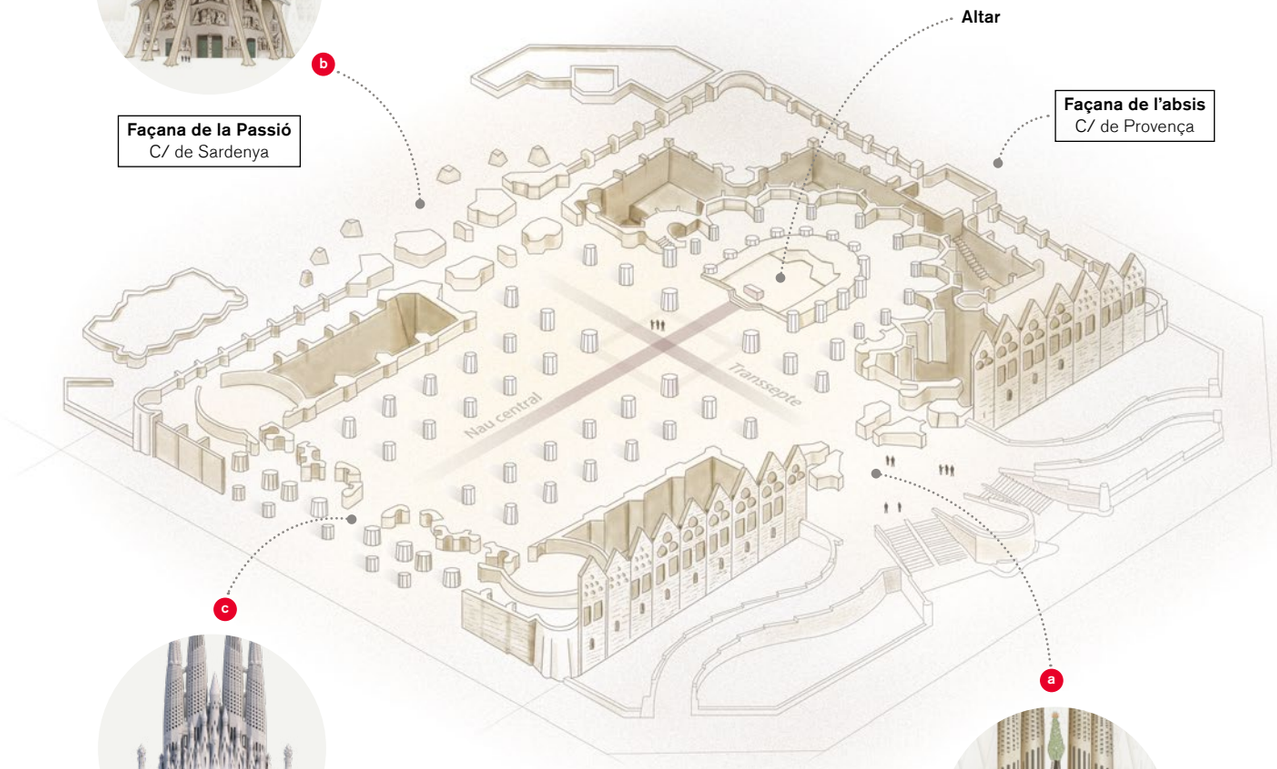
La Sagrada Família és una església cristiana i comparteix molts elements amb altres esglésies històriques. Tot i això, té uns trets arquitectònics que la diferencien de la resta.

Els tres angles del triangle simbolitzen les tres persones de la Trinitat: el Déu que crea tot l'univers, amb el Fill i l'Esperit Sant.

Una església és una edificació, gran o petita, antiga o moderna, de grans volums o de dimensions reduïdes, que té com a finalitat principal celebrar el misteri central de la fe cristiana, que és l'eucaristia o Divina Litúrgia. En l'eucaristia es fa memòria de l'últim sopar de Jesús amb els seus deixebles, el dia abans de la seva mort en creu. Per això, en un lloc central de la Basílica hi ha l'altar, que té forma de taula i que simbolitza el sepulcre de Jesucrist, mort i ressuscitat. A la Sagrada Família, a diferència d'altres esglésies, hi ha un sol altar, de pedra de pòrfir. També per això, com tantes altres esglésies cristianes, la planta de la Basílica de Gaudí té forma de creu. L'altar se situa aproximadament on es creuen el braç llarg (90 m), el que va de la porta principal a l'absis, i el braç curt o transsepte (60 m). A més, a cada punta de tres dels braços que formen aquesta gran creu arquitectònica hi ha un dels tres moments culminants de la vida de Jesucrist, el Fill de Déu: (**a**) el seu naixement, (**b**) la seva passió, mort i resurrecció, i (**c**) la seva glòria, present i futura. Aquesta és la raó per la qual la Sagrada Família té tres façanes amb les seves corresponents portes d'accés a la Basílica: (a) la façana del Naixement (la del carrer de la Marina), (b) la façana de la Passió (la del carrer de Sardenya) i (c) la façana de la Glòria (la principal, al carrer de Mallorca).

Façana de la Passió
C/ de Sardenya

Façana de la Glòria
C/ de Mallorca

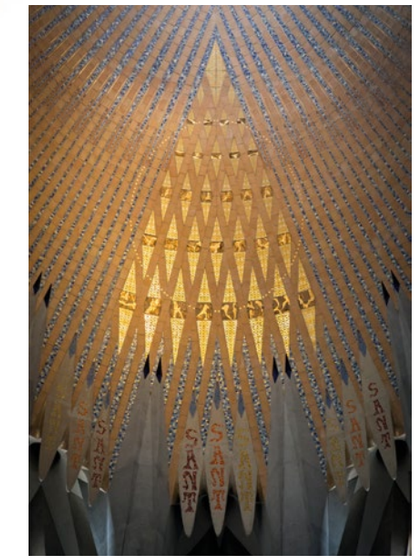

Façana del Naixement
C/ de la Marina

Les façanes del temple representen tres moments culminants de la vida de Jesús, el Fill de Déu.

L'absis

A l'extrem superior de la creu que forma l'interior de la Sagrada Família, no hi ha cap façana, sinó l'absis, de forma semicircular, que tanca la Basílica pel darrere (carrer de Provença). L'absis és un espai on es representa el Déu que crea tot l'univers, juntament amb el Fill i l'Esperit Sant: el triangle (tres angles que simbolitzen les tres persones de la Trinitat) que hi ha al cimbori de l'absis així ho recorda. Però a l'absis també es representa l'Esperit Sant, al gran lampadari que ha de penjar del cimbori i que tindrà set grans llànties, signe dels set dons de l'Esperit Sant a la humanitat sencera. I del lampadari que cobricela l'altar penja la imatge de Crist en la creu. Així doncs, quan des del fons de la Basílica el visitant mira l'absis amb l'altar, hi descobreix la representació de les tres persones divines: el Pare, el Fill i l'Esperit Sant.

Representació del Déu Creador, a la volta de l'absis.

Gaudí va dissenyar l'interior de la Sagrada Família perquè fos un espai sagrat, ple de bellesa i de força espiritual.

Representació del Déu Creador a la volta de l'absis del temple.

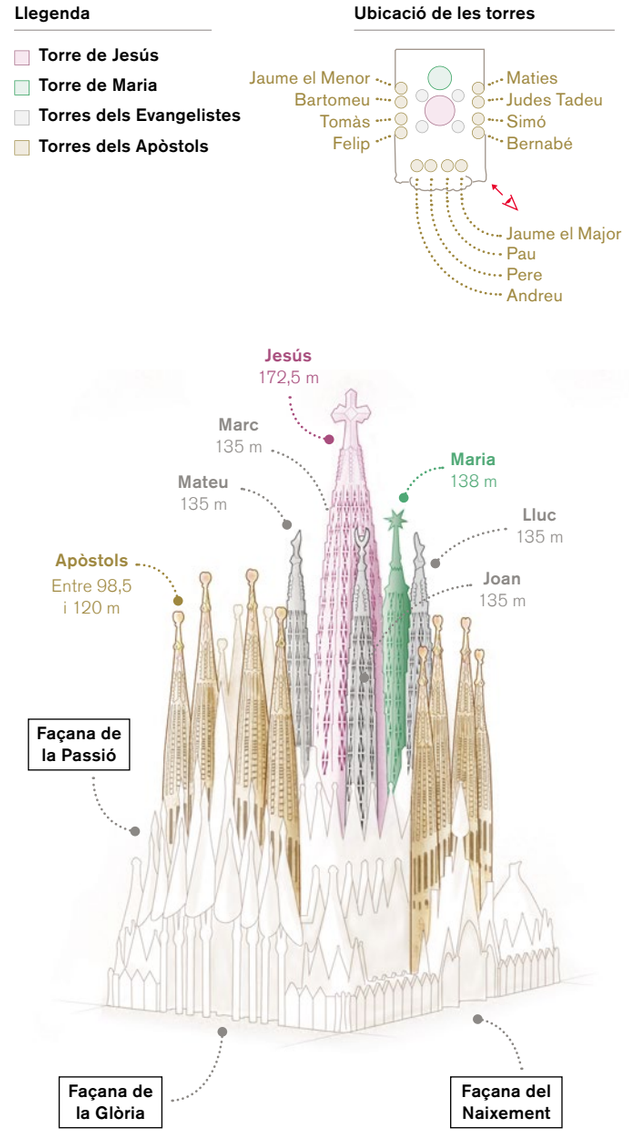
Les torres del temple

A la Sagrada Família, les torres tenen diverses missions: tenen una utilitat, són elements estètics i, a més, cadascuna d'elles respon a un simbolisme.

Si la figura central de l'interior de la Sagrada Família és Jesucrist, a fora la torre més alta i més cèntrica també està dedicada a ell. La Sagrada Família no és una església com les altres. Les torres no tenen tan sols una funció d'utilitat, d'embelliment o de grandiositat. Gaudí proposa una basílica amb divuit torres perquè vol que aquestes torres siguin simbòliques: cada torre ha de tenir un nom. Al mig, hi ha Jesucrist, Fill de Déu i Anyell de Déu, que és el centre de la història humana, tal com explica el llibre de l'Apocalipsi (5,12): «Digne és l'Anyell que ha estat degollat de rebre tot poder, riquesa, saviesa, força, honor, glòria i lloança». Al voltant de la torre de Jesucrist hi ha quatre torres més que representen els quatre Evangelis, és a dir, els quatre llibres més importants de la religió cristiana, els quals expliquen allò que Jesús va dir i va fer, des que va néixer fins que va pujar al cel. La torre sobre l'absis, coronada per una estrella, representa Maria, que va acceptar ser la mare de Jesús, dona forta per la seva humilitat.

Significació de les torres

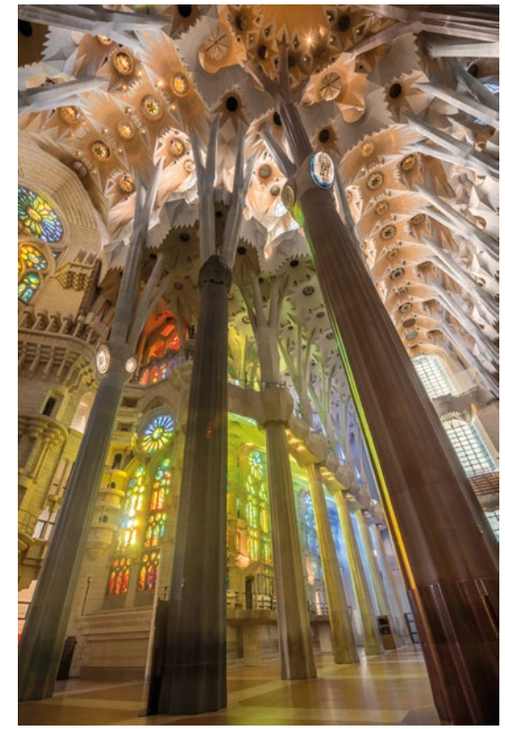
Finalment, hi ha dotze torres que s'alcen de quatre en quatre darrere cadascuna de les tres façanes dedicades a la vida de Jesucrist; aquestes dotze torres representen els dotze apòstols, és a dir, els dotze deixebles que Jesús va cridar perquè visquessin amb ell i fossin testimonis de les seves paraules i dels seus gestos. Així doncs, les divuit torres estan dedicades a: Jesucrist (1), els quatre Evangelis o evangelistes que expliquen la seva vida (4), la seva mare (1), i els dotze apòstols o deixebles que ell va cridar (12).

L'interior de la Basílica

Gaudí va aconseguir que l'interior de la Sagrada Família fos magnificent sense recórrer a elements complementaris i emprant només l'arquitectura i la llum.

Gaudí va dissenyar l'interior de la Sagrada Família perquè fos un espai sagrat, ple de bellesa i de força espiritual. L'harmonia i la potència de la construcció es combinen i formen una sola cosa. Dominen l'alçària i la profunditat, perquè les mesures són molt proporcionades. L'interior és majestuós sense ser excessiu. La llum envolta les pedres ondulants, les arestes que semblen puntes de diamant, les columnes que es divideixen en «branques». La natura entra dintre la Basílica perquè per Gaudí la creació és un llibre obert que mostra la bondat de Déu i és com una mestra que li serveix per crear la seva pròpia arquitectura. La Basílica és un espai concebut perquè les pedres cantin la glòria divina que es manifesta en la bellesa de la creació. Les pedres i els materials constructius són obra en moviment, però sense paraula. La paraula ve de la persona humana, la qual, segons la Bíblia, ha estat feta a imatge de Déu, i que és capaç de lloar-lo amb les pregàries i els cants, amb la veu i amb el cor.

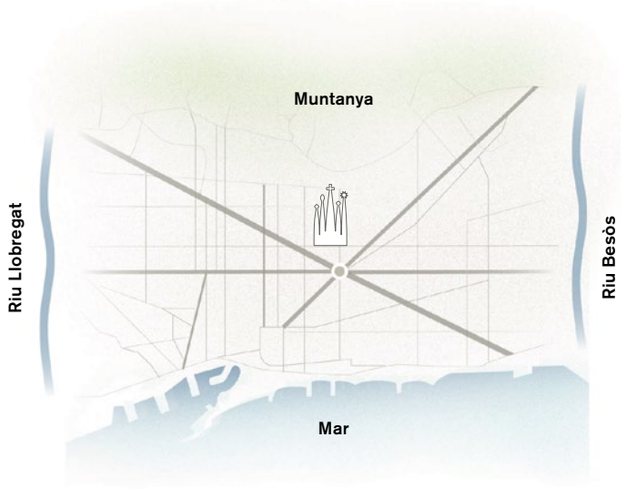
Tal com pretenia Gaudí, l'interior del temple ens recorda un bosc.

La grandària del temple

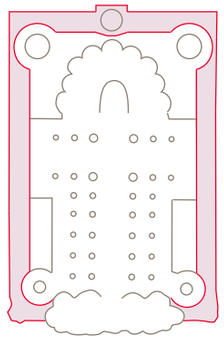
La Sagrada Família ha estat construïda perquè s'hi celebri de manera solemne la litúrgia cristiana, que és el nucli essencial de la vida de l'Església. Tot és, doncs, gran, pel que fa a les dimensions, però també al pensament. Gaudí somia que pugin al cel els cants de centenars de persones situades als quatre cors elevats de la Basílica i que es fonguin amb el cant del poble, alguns milers de persones distribuïdes per les naus de l'església. Una gran quantitat de preveres han d'ocupar els seus llocs al presbiteri o plataforma al voltant i al darrere de l'altar, per exercir la seva funció de presidir la celebració de l'eucaristia i distribuir al poble el cos i la sang de Jesús. Els orgues han de sonar amb un gran esclat, i el fum de l'encens s'ha d'escampar pel gran espai de la Basílica. Tothom ha d'escoltar els textos de la Bíblia, la paraula de Déu, i molts s'han d'acostar a rebre el pa i el vi de l'eucaristia, que són el cos i la sang de Jesús. Per Gaudí la Sagrada Família és l'espai de la litúrgia que es fa aquí a la Terra, però que ha de ser un mirall de la litúrgia que es fa al cel, a la nova Jerusalem. La Sagrada Família és una avantsala del paradís, la ciutat de Déu o nova Jerusalem, que canta la glòria de Déu i de Jesucrist, el seu Fill, l'Anyell que ha mort i ha ressuscitat i viu per sempre.

Integrar-se a la ciutat

La ubicació
Gaudí creia que la Sagrada Família havia de ser un gran espai de pregària, constant i fervorosa, però volia que no quedés isolada de la ciutat. De fet, la Sagrada Família està situada entre el mar i la muntanya, al bell mig de la ciutat de Barcelona; així, el santuari escampa la seva llum a tots els habitants i visitants. Des de les torres sembla voler agermanar tots els homes i dones que viuen a la ciutat. La pregària cristiana no és quedar-se tancat en un mateix, al marge de les preocupacions de la humanitat. Ben al contrari, l'Evangeli que Jesús va predicar inclou la contemplació del misteri de Déu i l'atenció a les necessitats dels homes.

La Sagrada Família està situada entre el mar i la muntanya, al bell mig de la ciutat de Barcelona.

A la Sagrada Família, el claustre no és un element adjacent al temple, sinó que l'envolta.

El claustre
Per això la Sagrada Família està envoltada d'un claustre, amb algunes capelles dedicades a santa Maria, la mare de Jesús, perquè els pelegrins que visiten la Basílica passin pel claustre i entrin al temple amb les angoixes i les esperances de la humanitat, especialment dels pobres i dels malalts. Pregar no és evadir-se, sinó posar davant de Déu les necessitats i les ferides de moltes persones. El claustre de la Basílica dona a la ciutat i fa que la pregària sigui solidària amb el món sencer.

El missatge de la Sagrada Família

Finalment, el propòsit de la Basílica de la Sagrada Família és que tots els que hi entren s'hi sentin acollits.

El naixement de Jesús, el grup escultòric que presideix la façana del Naixement i que representa la Sagrada Família que va originar el temple.

La Sagrada Família s'alça per damunt de les catedrals d'Europa. La seva vocació és universal, no s'esgota amb la ciutat de Barcelona, ni amb Catalunya, ni tampoc amb Espanya, sinó que acull persones de moltes procedències i credos. A tots, els ofereix un gran tresor: el tresor de l'espiritualitat, de la concòrdia, de la reconciliació.
La paraula *pau*, que apareix al costat del naixement de Jesús a la façana del Naixement, assenyala un projecte i una esperança: que tots els qui visiten la Sagrada Família comparteixin la pau que Gaudí va deixar impresa en la seva obra, i amb la pau, la proximitat a tots els éssers humans! La Basílica és un gaudi de l'esperit, i tots els qui hi entren troben un sentit nou a la vida, basat en l'harmonia i en el bé, en la generositat i en la pau, en l'ajuda als qui pateixen i en la necessitat de no viure aferrats a les coses materials.

Una última qüestió: el nom de la Basílica
La Sagrada Família porta aquest nom en honor de la santa família de Natzaret: Jesús, la seva mare Maria i Josep, l'espòs de Maria. Precisament, els qui van començar el projecte i van encarregar a Gaudí la direcció de les obres de la Basílica eren l'Asociación Espiritual de Devotos de San José. Jesús va viure uns trenta anys a Natzaret, un poble de Galilea, a l'actual estat d'Israel. Hi feia de fuster al costat del seu pare legal, Josep, mentre Maria, la mare de Jesús, treballava en les feines de casa. Per això la Sagrada Família és un lloc que recorda com el treball dignifica la persona i com la família és el nucli primer de la societat, un espai d'amor entre tots els seus membres.

Glossari

Apòstols Al començament de la seva predicació, Jesús va escollir dotze homes perquè compartissin la seva vida itinerant i perquè fossin testimonis privilegiats del que ell deia i feia. Aquests dotze homes, la majoria galileus, van rebre de Jesús el nom d'*apòstols*, que vol dir «enviats», i el van seguir fins al final. Un d'ells el va trair: Judes. El va substituir Maties. També són considerats apòstols Pau i Bernabé, que van ser grans missioners cristians. Els apòstols són el fonament de l'Església. Els seus successors són els bisbes, que presideixen les diverses esglésies locals o diòcesis. A la Sagrada Família hi ha dotze torres que representen els apòstols i culminen amb els signes propis dels bisbes (una mitra, un bàcul, un pectoral i un anell).

Esperit Sant Després que Jesús ressuscités, va prometre als seus deixebles que els enviaria el seu Esperit, l'Esperit de Déu, perquè es quedés amb ells per sempre. L'Esperit havia fet fecundes les entranyes de Maria, mare i verge, i d'ella va néixer Jesús. L'Esperit havia tret Jesús de la prostració de la mort amb força i poder. Ara, acompanya la pregària dels qui invoquen Déu com a Pare i els mou a viure segons un amor sincer i sense restriccions. L'Esperit és un mestre que ensenya el sentit de l'Evangeli i de les Escriptures.

Evangelis/Evangelistes Els apòstols van retenir i transmetre allò que Jesús havia dit i havia fet. De dos d'aquests apòstols (Mateu i Joan), en van sorgir tradicions que van donar lloc a dos Evangelis que porten el seu nom. Els seus símbols són un àngel (Mateu) o una àguila (Joan). Els altres dos Evangelis són el de Marc (símbol: un lleó) i el de Lluc (símbol: un toro o bou). Aquests quatre Evangelis són la base del cristianisme, ja que contenen la vida i el missatge de Jesús, que n'és el fundador.

Fill Jesús és el Fill de Déu i fill de Maria. Ell és la Paraula eterna del Pare, el qui existia abans que el món existís. Però quan aquest món va començar a existir i va aparèixer la Terra enmig de l'univers, ell es va fer home i va compartir la feblesa de tota la humanitat fins al punt de fer del servei i la donació la raó de ser de la seva vida i de la seva mort. Déu, el Pare, el va ressuscitar i els qui el van escoltar i estimar, els seus deixebles, van escampar el seu missatge. Aquest missatge ha envigorit moltes persones que, com Gaudí, han cregut en Jesucrist i esperen viure amb ell al cel.

Josep Espòs de Maria i pare legal de Jesús. Vivia a Natzaret, com Maria, i era descendent de David, rei d'Israel. De la família de David havia de néixer el Messies, el darrer enviat de Déu. Josep accepta Maria per esposa i accepta Jesús com a fill seu, perquè entén que darrere l'infant que ha de néixer hi ha el misteri inabastable de Déu. Josep portarà la seva esposa embarassada a Betlem, el poble de David, i Jesús naixerà allí. Després, conduirà Jesús i Maria a Natzaret, on tenia el seu taller de fuster. Josep morirà a Natzaret.

Maria Mare de Jesús i mare de tota la humanitat. Era una noia jove de Natzaret que s'havia casat amb Josep, però, abans de viure junts, ella, essent verge, va engendrar Jesús, ja que per a Déu, com diu l'Evangeli, no hi ha res impossible. La Verge Maria és anomenada «Mare de Déu» perquè és la mare de Jesús, Fill de Déu, que és alhora diví i humà. L'Església cristiana s'adreça a Maria i li demana la seva protecció maternal. Ella ha rebut la glòria celestial i intercedeix pels seus fills prop del seu Fill i els guarda del mal. A la Sagrada Família hi ha una torre, la de l'absis, dedicada a Maria.

Pare El cristianisme, seguint Jesús, dona a Déu el nom de Pare. Déu és pare de Jesús i pare de tota la humanitat. Jesús és el Fill de Déu de manera única i irrepetible, ja que coneix el misteri diví. Tots els homes i dones són fills i filles de Déu i poden invocar-lo com a Pare i apropar-se al seu misteri. L'oració cristiana fonamental, la que Jesús va ensenyar als seus deixebles, comença amb les paraules «Pare nostre». L'amor i la misericòrdia de Déu s'expressen en cada persona humana, però també en el món que ell va voler crear per amor.

© obra arquitectònica: Fundació Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família.
© textos: Mn. Armand Puig (autor) © Fundació Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família.
© fotografies: Pep Daudé (autor) © Fundació Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família.
© il·lustracions: Rocío Márquez (autor) © Fundació Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família.

Edició 11/2026

1 **Sentit de la Sagrada Família**
2 Breu història de la construcció del temple
3 Gaudí i els seus continuadors. L'obrador
4 L'arquitectura de la Sagrada Família
5 La cripta, la façana de l'absis i la capella de l'Assumpta
6 Façana del Naixement, claustre i portal del Roser
7 Façana de la Passió, claustre i sagristia
8 Façana de la Glòria, Baptisteri i capella de la Penitència i del Sagrament
9 L'interior de la Basílica
10 Campanars, cimboris i sagristies